1848. N°.

LEYDSCHE COURANT

De Courant wordt Maandag, Woensdag en Vrijdag uitgegeven. Die van Maandag komt uit Zaturdag avond.

WOENSDAG, 15 NOVEMBER.

De Prijs der Courant is f 12 in het jaar; de afzonderlijke nommers worden tegen 10 Centen afgegeven.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

LEYDEN, 14 November.

Zondag ll. werd Ds. D. Chantepie de la Saussaye, beroepen Predikant bij de Waalsche gemeente alhier, des voormiddags door zijnen Ambtgenoot Ds. van Goens in de H. dienst bevestigd, predikende over Joh. XXI. vs. 16. Jezus zeide wederom tot Petrus: *Simon zoon van Jonas! hebt gij mij lief? Hij zeide tot hem: ja, Heer! gij weet, dat ik u liefheb. Hij zeide tot hem: hoed mijne schapen.* De bevestigde hield des avonds zijne intreê rede naar aanleiding van II Cor. V. vs. 20 en 21. *Zoo zijn wij dan gezanten van Christus wege, als of God door ons bad. Wij bidden van Christus wege, laat u met God verzoenen! Want dien, die geene zonde gekend heeft, heeft Hij zonde voor ons gemaakt, opdat wij zouden worden regtvaardigheid Gods in hem.*

— Sedert onze laatste opgave zijn er 11 Cholera-lijders bijgekomen, waarvan 2 overleden. Totaal 35, overleden 17, hersteld 3, in behandeling 15.

— Uit het Verslag aan den Minister van Binnenlandsche Zaken van de Commissie tot het afnemen van het Staats examen, in Aug. ll. te Amersfoort gehouden, ontleenen wij het volgende:

De werkzaamheden, waarvan de Commissie de eer heeft Uwe Excellentie het verslag aan te bieden, hebben gedurende dertig dagen der maand Augustus plaats gehad.

In de voorloopige vergadering, op den laatsten Julij, zijn de vakken van het examen dus verdeeld, dat de Hoogleeraar Ryke het onderzoek in de reken- en stelkunst, en de Heer Kroon dat in de meetkunde op zich nam. Bij onderlinge minnelijke schikking werd bepaald, dat het Latijn aan den Rector Thiebout, het Grieksch aan Professor Karsten, de oude geschiedenis, aardrijks-, oudheid- en letterkunde en het opgeven van stoffen voor Latijnsche opstellen aan den Rector Veegens, en de nieuwe en vaderlandsche geschiedenis, benevens de Nederduitsche taal en stijl, met opgave van schriftelijk te behandelen onderwerpen, aan den Lector Hecker zou opgedragen worden.

Het onderzoek begon 's morgens ten acht ure, en werd, met eene tusschenpoozing van omstreeks een uur, onafgebroken tot 's namiddags ten vier of vijf ure voortgezet. Even als bij de vorige Commissiën, werd, terstond na de zeer moeijelijke, langdurige en afmattende raadplegingen, die meermalen eerst ten zeven ure 's avonds eindigden, de beslissing der Commissie aan de geëxamineerden door den Voorzitter medegedeeld, met zoodanige aanmerkingen, als, naar de uitkomsten van het examen, geacht konden worden voor hunne volgende studiën van belang te zijn.

In 23 zittingen werden 267 jongelieden geëxamineerd. Onder het getal geëxamineerden waren er 47 vroeger afgewezene, en van de 68 die in 1847 niet werden toegelaten, zijn er 29 niet teruggekeerd.

Van de 267 adspiranten zijn er 62 afgewezen en 205 tot het bijwonen der Academische lessen bevoegd verklaard.

Gelijk vroeger, hebben zich de examinatoren van het onderzoek hunner eigen leerlingen onthouden.

Uit het tabellarisch overzigt blijkt, dat velen der niet afgewezenen ter naauwernood zijn toegelaten, — verreweg de meesten der toegelatenen niet meer dan de even toereikende kennis in alle vakken van het examen hebben erlangd — en het getal der toegelatenen betrekkelijk gering is geweest.

Aan sommigen der vroeger afgewezenen, nu toegelatenen, waarvan eenigen zich twee jaren lang oefenden, mag de Commissie den wel verdienden lof van ijver en volharding niet onthouden; zoowel uit hunne gegeven proeven, als uit hunne eigene bekentenis, bleek ten duidelijkste, dat zij na het vroeger onderzoek zich zelven beter hadden leeren kennen en de afwijzing zelve, waarvan zij nu de regtvaardigheid inzagen, een krachtig middel was geweest tot hunne betere vorming.

Aangaande velen der afgewezenen vernam men later uit ontvangen berigten, dat zij zich tegen uitdrukkelijk verlangen hunner onderwijzers aan het Staats-examen hadden gewaagd.

De uitkomsten van het examen in de WISKUNDE (*Algebra*, *Cijferkunst*, *Meetkunde*) zijn bijna dezelfde geweest als in het vorige jaar.

De meesten hadden zich meer op de meetkunde, dan op de cijfer- en stelkunst toegelegd.

Er is daarin geen vooruitgang waargenomen. Maar de reden is niet ver te zoeken. Bij eenige weinige zeer loffelijke uitzonderingen, bewijzen, èn methode van onderwijs in de meeste openbare en bijzondere inrigtingen, èn de leerboeken aldaar in gebruik, dat het nog ontbreekt aan een juist begrip van het doel van het onderwijs dier wetenschappen aan de gymnasiën.

Bij het examen in het LATIJN, scheen het ook meermalen te blijken dat aan de beoefening van het Grieksch het Latijn eenigermate was opgeofferd. Deze opmerking geldt in het bijzonder het gebrek aan eene geregelde en bestendig herhaalde beoefening van de *beginselen der Latijnsche etymologie* en *syntaxis*, die beide dikwijls bleken vlugtig, ter loops, en alleen als bij gelegenheid te zijn behandeld, terwijl men zich inzonderheid scheen beijverd te hebben om door vele en veelsoortige cursorische lectuur dit gemis te vergoeden.

Om de jongelieden in staat te stellen, zich ieder naar zijn aard en opleiding met de meest mogelijke vrijheid onder het examen te bewegen, wordt de keus van eene te behandelen plaats meestal aan hen overgelaten.

Het onderzoek evenwel leverde te dien aanzien de overtuiging op, dat niet weinigen zich met overhaasting *voor het staats examen* hadden afgerigt.

De Commissie dringt er daarom op aan dat men den jongelieden den tijd gunne, zich ter voldoening aan de waarlijk zeer laag gestelde eischen van het staats-examen behoorlijk toe te rusten en te oefenen.

In het examen voor het GRIEKSCH liet zich nog al gemis aan grondige grammaticale kennis en oefening bespeuren. Niet dan een zeer klein getal was in staat, vrij gemakkelijke volzinnen zonder fouten uit het Nederduitsch in het Grieksch te vertalen, of gemakkelijke plaatsen naauwkeurig in het Nederduitsch over te brengen. Dit gebrek, alleen te verbeteren door naauwkeurig aanleeren der grammatica en veelvuldig oefenen, zoowel in het mondelijk als schriftelijk vertalen, moet, naar de meening der Commissie, voornamelijk worden toegeschreven aan het te spoedig overgaan op de scholen tot het cursorisch verklaren der schrijvers, met achterstelling van schriftelijk vertalen, waarvan het gevolg is, dat de leerlingen wel eene zekere gemeenzaamheid met de taal verkrijgen, maar zich niet gewennen aan zulke juistheid en naauwkeurigheid van opvatting en verklaring en uitdrukking der gedachten, als niet alleen voor het verstaan der oude schrijvers, maar ook voor de kennis der taal en oefening van stijl, van zoo groot gewigt is. Ook meent de Commissie bij het leeren van het Grieksch vooral opmerkzaam te mogen maken op de zoo noodzakelijke kennis der afleiding, vorming en zamenstelling van de woorden, als een middel tot het grondig en gemakkelijk leeren der Grieksche taal, tot welk einde het gebruik van etymologische lexica niet genoeg kan worden aanbevolen.

De OUDE GESCHIEDENIS scheen in het algemeen wel beoefend te zijn, doch geenszins altijd op even doeltreffende wijze. Het ontbrak den meesten aan die grondige kennis der gebeurtenissen zelve, waardoor alleen een helder begrip van haar onderling verband, en een dadelijk overzigt van het geheel kan verkregen worden.

Het was opmerkelijk hoe zich vele jongelieden aan eene breede lijst van namen en jaartallen als vastklampten, zonder zich met gemakkelijkheid en levendigheid toestanden van hoofdtijdvakken van voorname volken en personen te kunnen voorstellen. Was het niet te ontkennen, dat de historische kennis vooral geheugenwerk scheen te zijn, zoo spoedig verloren als verkregen, even zoo bleek het, dat zij uitsluitend in den laatsten tijd opgezameld was, met het doel om er zich op het examen van te ontlasten, of er een werktuigelijk gebruik van te maken, ten einde eenigzins ten minste aan de eischen van wet of besluit te voldoen. Misschien hadden ook al te omslagtige leerboeken nadeelig gewerkt en aanleiding gegeven tot velerlei verwarring van personen en feiten.

Van Romeinsche antiquiteiten scheen men veel werk gemaakt te hebben, doch minder van Grieksche. Hoogst wenschelijk ware het, dat men zich, bij de beoefening dezer vakken, van Latijnsche leerboeken bediende, om de jongelieden beter met den eigenlijken geest der klassieke oudheid en met de ware benamingen en uitdrukkingen van het maatschappelijk leven der Ouden gemeenzaam te maken.

Veel geringer waren de vorderingen in de OUDE AARDRIJKSKUNDE, die geheel buiten verband met de nieuwe aardrijkskunde, buiten verband met de geschiedenis, ja genoegzaam zonder behulp van goede landkaarten scheen beoefend te zijn.

Oppervlakkig was over het geheel de geschiedenis geleerd der OUDE LETTERKUNDE. Namen van schrijvers en jaartallen in noodelooze hoeveelheid in het hoofd geprent, zonder meer, was bijna de eenige vrucht van het onderwijs in dat deel der voorbereidende studien. De mythologie was door de meesten verwaarloosd.

De kennis, welke de jongelieden van NIEUWE AARDRIJKSKUNDE toonden te bezitten, bepaalde zich doorgaans tot flaauwe herinnering van het geleerde in de lagere scholen.

Bij de middeneeuwsche en nieuwe geschiedenis mangelde het den meesten ook hier aan noodige kennis en aan heldere voorstelling van de treffelijkste feiten, zoodat het meeste wat zij er nog van wisten, dikwijls niet anders scheen te zijn, dan eene van buiten geleerde les, waar zij zelven geene voldoende rekenschap of mededeeling van wisten te geven. Ook de schriftelijke antwoorden op de algemeene vragen uit het gebied der vaderlandsche geschiedenis genomen leverden van dit gebrek opmerkelijke bewijzen; velen kostte het blijkbaar moeite om eene anders niet ingewikkelde noch moeijelijke vraag juist te vatten en ze uit te werken in een' stijl, dragelijk genoeg om zich met gemak te laten lezen.

Men bespeurde duidelijk, dat de jongelieden veel te weinig met zulke verstandsoefeningen bezig worden gehouden, en daardoor te zelden in de gelegenheid gebragt om zelf te spreken en zelf te schrijven, d. i., zelf te denken, zoodat zij niet tot eigenlijke zekerheid komen van wat zij weten, of half weten, of niet weten.

Met leedwezen heeft de Commissie opgemerkt, dat de beoefening der HOLLANDSCHE TAAL nog altijd wordt verwaarloosd, en zeer weinigen een zamenhangend opstel van zestien of twintig regelen schrifts in vloeijenden stijl wisten te vervaardigen.

De Commissie eindigt haar verslag met waarschuwing tegen overhaasting, waarvan eene gebrekkige, half voltooide ontwikkeling het gevolg is.

ALPHEN, 14 November.

Men verneemt met genoegen dat in het Onder-kiesdistrict Alphen een aanzienlijk aantal Kiesgeregtigden zich heeft vereenigd, om, zoo veel mogelijk, eenstemmigheid in de keuze van Volksvertegenwoordigers in hun district te verkrijgen, en dat men ook zal beproeven om daarin gemeenschappelijk met de overige onderdeelen van hun Hoofd-kiesdistrict te handelen.

Mogt deze maatregel algemeene navolging vinden, en een iegelijk het groot gewigt daarvan beseffen, daar toch zonder zoodanige gemeenschappelijke handeling en bij de versnippering, ook van de op zich zelve best gedane stemmingen, eene geringe coalitie de keuze soms tot onwaardige, en door verre de meeste stemgeregtigden gewraakte personen zoude kunnen beperken. Iets, hetgeen vooral in de eerste jaren waarin onze grondwet in zoo vele opzigten zal moeten worden aangevuld, voorwaar allerongelukkigst zoude zijn.

Men kieze brave, knappe, onafhankelijke Vertegenwoordigers. God dank! van zoodanigen is ons land niet ontbloot.

'sGRAVENHAGE, 14 November.

De Minister van Marine en Koloniën zal aanstaanden Vrijdag geen gehoor verleenen.

— Men verneemt dat het tijdelijk ministerie voor eenige dagen geleden, aan Z. M. heeft aangeboden het rapport wegens de in te voeren bezuiniging en vereenvoudiging, tot welks zamenstelling aan hetzelve de last was opgedragen. Men verwacht dat dit rapport publiciteit zal erlangen.

HAARLEM, 8 November.

Ten aanzien van het droogmaken van het Haarlemmer-meer, kunnen de volgende, van goederhand ontvangene, bijzonderheden worden medegedeeld:

Zoo als men zich kan herinneren, werd het stoomwerktuig de Leeghwater den 3sten Junij l. l. in werking gesteld. Het meerwater werd toen, met een gunstigen zomer-waterstand van 0,66 à 0,68 el onder Amsterd. Peil, van Rijnlands-boezem afgesloten. Het daalde vrij spoedig tot 0,88 el onder dat peil, terwijl de Leeghwater eenige weken achtereen nacht en dag doorwerkte, behoudens nu en dan een stilstand van een paar dagen, tot verpakking en schoonmaking. Geheel in den beginne brak een der stangen van de luchtpomp, welk gebrek in de werkplaats der onderneming, bij het stoomwerktuig gevestigd, in vijf uren tijds werd hersteld. De kleppen der pompzuigers moesten gaandeweg worden nagezien; maar dit belette de werking nimmer, vermits die met tien pompen kon worden voortgezet, al werd de elfde beurtelings onder handen genomen. Het werktuig deed doorgaans zes slagen in de minuut, en wierp, met de elf pompen, zes à zeven kubiek ellen waters uit, per seconde.

Inmiddels waren de vele regens van Julij en Augustus oorzaak, dat, niettegenstaande de werking van den Leeghwater, de afmaling gedurende die maanden minder merkbaar werd. Het meer-water was alzoo in het laatst der maand September slechts gedaald tot ongeveer 0,93 el onder Amst. Peil, welke stand 0,54 lager is dan het gewone winter-boezemwater van Rijnland, en tot 2 November heeft kunnen behouden worden, ofschoon de Leeghwater, vooral gedurende de maand September, zeer in zijne werking was beperkt. Onderscheidene oorzaken hebben daartoe bijgedragen. Vooreerst is aan het stoomwerktuig te Sparendam in September, door onachtzaamheid, een ongeluk overgekomen, 't welk meer dan drie weken tijds tot herstel heeft gevorderd, en gedurende dien tijd was de uitmaling op den boezem onraadzaam, omdat het middel ontbrak, om dien naar welgevallen te ontlasten. Ten tweede was, door toevallige omstandigheden, het personeel der machinisten aan den Leeghwater en te Sparendam tijdelijk zoo zwak, dat beide de werktuigen niet gelijktijdig hebben kunnen gedreven worden. — Maar, eindelijk, al kon dit geschieden, zoude het toch, in verband tot de vastgestelde peilen, waarop de boezem van Rijnland zooveel mogelijk te houden is, ter besparing van kosten, voor het tegenwoordige, nagelaten worden. Ter zake dier peilen namelijk, kan het dikwijls gebeuren, dat Sparendam werken moet, zal de uitmaling van het meer mogen plaats hebben. Waren de twee medehelpers van de Leeghwater nu gereed en kon de uitmaling alzoo met kracht worden doorgezet, dan zouden de kosten der werking van Sparendam ruim opgewogen worden door deze sterke ontlastingen. Maar zoolang de Leeghwater alleen staat, het meer-water niet zoo hoog rijst, dat er van den golfslag stormschade aan de oevers te wachten is, schijnt het der moeite niet waard, om de kosten der werking van Sparendam alleen voor de uitmaling van den Leeghwater te maken. Aan deze omstandigheid en aan geene andere is het alzoo toe te schrijven, dat de Leeghwater tegenwoordig meermalen heeft stilgestaan, en misschien vooreerst nog dikwijls stil zal staan, ofschoon dit werktuig nu laatstelijk van Dingsdag 31 October tot Zaturdag ochtend 4 November heeft doorgeloopen, toen de hevige regens de staking en tevens de onmiddelijke werking van Sparendam noodig hebben gemaakt. Daar wordt gezegd *misschien*, want ligtelijk kan, bij droog weder en gunstige natuurlijke uitlozing van Rijnlands-boezem door de sluizen, het peil van dien boezem langen tijd zoo laag blijven, dat de Leeghwater kan doorwerken, zonder gelijktijdige werking van Sparendam; dat is op 40 d. onder Amst. Peil, of daar beneden, gedurende de maanden November, December, Januarij, Februarij en Maart. Overigens voldoet de Leeghwater volkomen aan zijne bestemming en werkt bij gaandeweg al beter en beter. Wat betreft zijne medehelpers: de Lynden, bij Sloten, zal vermoedelijk in het begin van December in werking komen, en de Cruquius aan het Sparen, (waarvoor thans al de deelen zijn aangekomen) denkelijk eene maand daarna. Dan zal het zoo zeer bedoelde tijdstip daar zijn, waarop de kosten der werking van Sparendam opgewogen zullen worden door de krachtige uitmaling van het meer-water, met de drie stoomwerktuigen te gelijk, en dan zal ook de uitmaling onafgebroken worden voortgezet, om het even, of daardoor de werking van Sparendam noodig worde of niet. (*Haarl. Cour.*)

DEN HELDER 10 November.

Heden zijn uit Texel naar zee gezeild de schepen: Java, Kapt. Tuk; Jeannette Philippine, Kapt. N. Rademaker; Sara Johanna, Kapt. H. Sweys, en Japan, Kapt. W. van der Zee, alle vier met troepen naar Batavia.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 13 November.

In de zitting der nationale vergadering van eergisteren is beraadslaagd over de gewijzigde begrooting voor 1848 en in het bijzonder over de uitgaven voor het openbaar onderwijs. Eenige leden verlangden bezuiniging, andere verzetten zich sterk daartegen, onder anderen de Heer Victor Hugo, die zijne medeleden vermaande, om toch vooral niet uit het oog te verliezen, dat de pligt der nationale vergadering niet bestaat in het uitdooven der intellectuele fakkels, die Frankrijk verlichten; — dat de uitsluitende zorg voor de verbetering der materiële belangen des lands de zedelijke kwaal der natie is, en dat het volk niet alleen in het bezit van het brood des levens, maar ook in dat van het brood der gedachte moet worden gesteld; dat elke geldelijke bezuiniging op het stuk van onderwijs eene vermindering van nationalen roem zou zijn; tegen welke vermindering hij, ten aanhoore van de geheele Republiek, vermeende te moeten protesteren.

— Het feest der Constitutie is hier gisteren beter afgeloopen dan men verwacht had. Geen poging tot oproer is geschied, zelfs geen oproerkreet is er gehoord. De dag is te midden van de grootste kalmte geëindigd; maar het feest, weinig door het weder begunstigd, is niet schitterend geweest.

Dien dag zijn onderscheiden gevangen opstandelingen, die aan den Generaal Cavaignac waren aanbevolen, tot groote vreugde hunner betrekkingen, in vrijheid gesteld.

— De Nationale garde van Parijs heeft aan de Afgevaardigden van die der departementen gisteren een gastmaal aangeboden, waaraan 4000 personen aanzaten.

— De stad heeft bij gelegenheid van het feest der Constitutie 300,000 fr. gegeven, om verdeeld te worden onder de behoeftige huisgezinnen. Bovendien zijn 100,000 fr. aan illuminatiën en vuurwerken besteed.

— De onderhandelingen betreffende de Fransch-Engelsche bemiddeling in Italië zijn hervat en wel op aandrang der Sardinische Regering. De Minister Bastide daartoe aanzoek van het hof van Turijn verkregen hebbende, heeft Lord Palmerston daarover geraadpleegd en van hem een toestemmend antwoord bekomen. Echter zal, op diens verzoek, de plaats der zamenkomst van de gevolmagtigden niet te Rome zijn, zoo als eerst was voorgeslagen, maar Brussel, omdat de diplomatieke betrekkingen tusschen Engeland en Rome nog niet geregeld waren.

PRUISSEN.

BERLIJN, 10 November.

In de zitting der constituerende vergadering van gisteren zijn de negen nieuw benoemde Ministers [zie onze vorige] ter vergadering verschenen, en is eene Koninklijke boodschap voorgelezen, waarbij, op grond van de telkens herhaalde toomelooze volksbewegingen in Berlijn en de onveiligheid voor de Vergadering daardoor teweeg gebragt, waardoor aan Z. M. vorigen wensch,

om zoo spoedig mogelijk eene staatsregeling tot stand te zien brengen, niet kon worden voldaan, deze wordt gelast hare beraadslagingen albier onverwijld te staken, en die op den 27sten dezer in de stad Brandenburg te hervatten.

De voorzittende Minister, Graaf von Brandenburg, heeft daarop het woord willen voeren, doch is hierin verhinderd door een hevig rumoer van de zijde der meerderheid, waarvan vele leden reeds vroeg waren bijeengekomen, en onder welken geene geringe verbolgenheid wegens dezen maatregel was ontstaan. De Voorzitter von Unruh verklaarde al dadelijk, dat hij niet bij magte was de beraadslaging der Vergadering te schorsen, maar zich verpligt rekende, haar zelve daarover te raadplegen. Graaf von Brandenburg vorderde daarop, in naam des Konings, dat de Vergadering uiteen zou gaan, en verwijderde zich onmiddelijk, gevolgd door zijne ambtgenooten en door een deel der leden, tot de dusgenaamde behoudende partij behoorende.

De Voorzitter stelde daarop de vraag, of de boodschap al dan niet als eene wettige constitutionele daad kon worden aangemerkt? Deze vraag werd, met 232 tegen 30 stemmen, ontkennend beantwoord. Daarop werd door de gematigde partij voorgesteld, dat het ministerie zou worden vermaand, de boodschap terug te nemen; doch dit voorstel werd verworpen. Vervolgens werd van de zijde der hevige liberalen voorgesteld, dat de Vergadering zou besluiten: »dat er geene noodzakelijkheid bestond, haren zetel elders te verleggen; dat de Kroon het regt niet had, dit te gelasten, of de Vergadering tegen haren wil te verdagen of te ontbinden, en dat de verantwoordelijke Ministers, die de boodschap hadden overgebragt, ongeschikt waren voor het bestuur des lands en zich aan pligtverzuim, zoo jegens de Kroon als jegens de Vergadering, hadden schuldig gemaakt."

Dit voorstel werd met groote meerderheid aangenomen. Daarop verlieten de leden van het Corps diplomatique gezamenlijk de zaal, en begaven zich vermoedelijk naar Potsdam, om den Koning voorstellen te doen.

De Minister van Binnenl. Zaken heeft daarop aan den Bevelhebber der burgerwacht last gegeven, de Nationale Vergadering als onwettig uit elkander te drijven. De meerderheid heeft echter besloten, haar integendeel met haar bloed te beschermen. Vele leden, alsmede de Voorzitter, blijven dien ten gevolge den nacht in de zaal doorbrengen.

Reeds ten 5 ure 's morgens verklaart de Voorzitter de Vergadering geopend en deelt de hem gedurende den nacht geworden berigten mede, onder anderen een schrijven van den President van policie aan den Bevelhebber van de burgerwacht Rimpler, waarbij hij dezen gelast geene leden meer ter Vergadering door te laten, doch de aanwezigen vrijelijk te laten vertrekken. Waarop door dezen een met redenen omkleed doch weigerend antwoord is gegeven, hetwelk wordt voorgelezen.

Daarna leest men een adres van arbeiders, die hunne hulp aanbieden. Verder houdt de Voorzitter een uitvoerige toespraak, daarop nederkomende, dat de Vergadering in haar regt is, dat hij, Voorzitter, te vergeefs had getracht den Koning tot andere gedachten te doen brengen, dat de Koning niet te spreken was geweest, dat zij echter slechts een lijdelijken wederstand moet bieden, en dat hij er op aandringt dat de leden hunne plaats niet verlaten.

In de zitting die in den loop van den ochtend niet zonder afbreken is voortgezet, wordt eene proclamatie aan het volk vastgesteld, en ten drie ure kwam er berigt dat er krijgsmagt de stad binnenrukte.

De gisting neemt gedurig toe, en men verneemt dat de krijgsmagt reeds voor het paleis der Vertegenwoordiging is aangekomen.

Ten vijf ure leest men een brief van Rimpler aan den Voorzitter en den Bevelhebber. Rimpler had zich bij den Generaal Wrangel vervoegd, om naar de reden van de aankomst der troepen te vragen.

Deze gaf eenvoudig te kennen, dat de troepen daar overeenkomstig zijn bevel stonden, en zouden blijven staan, tot de vergadering was uiteengegaan, terwijl hij overigens op zijne beurt vroeg: waarom de burgerweer zich op het plein bevond. Toen Rimpler daarop geantwoord had, dat zulks ter bescherming der nationale vergadering en op verzoek van den President geschiedde, hernam Wrangel: dat de vergadering niet meer bestond en er dus geen President was, aan wiens bevelen men had te gehoorzamen. Het einde van de zamenspraak kwam daarop neder, dat beide verklaarden te zullen blijven en, zoodanig, acht dagen te zullen wachten. — Ten zes ure werd eindelijk de zitting van heden gesloten, nadat tegen het binnenrukken der militairen protest was opgemaakt en men bepaald had, den volgenden morgen ten 9 ure de zitting te zullen hervatten.

De afgevaardigden vormen een langen stoet. De burgerwacht begeleidt hen, onder gejuich van het volk.

De soldaten trekken af. De stad is rustig.

11 November.

Heden ochtend te 9 ure is de Vergadering in langen stoet drie aan drie door de stad getrokken, en onder luid gejuich aan het gebouw harer zitting aangekomen. Men klopte aan, doch kreeg zonder dat de deur geopend werd, afwijzend antwoord; waarop de Voorzitter, het ongeraden achtende om bij zoo sterke bezetting eenig geweld te gebruiken, last gaf om naar het logement Hôtel de Russie te gaan, dat daartoe in geval van nood was gereed gemaakt. Na eenige woordenwisseling opent de Voorzitter de zitting, er waren 242 leden tegenwoordig. Er wordt besloten 's middags in het door het Schuttersgild aangeboden Schuttershuis te vergaderen, waarop te half twaalf de zitting werd opgeheven.

De Afgevaardigden zijn weder onder daverend volksgejuich uiteengegaan. 's Middags ten 5 ure is de zitting in het Schuttershuis geopend, er zijn 247 leden tegenwoordig. In deze zitting is gesproken over het stellen in staat van beschuldiging der Ministers en worden verscheidene adressen ingediend, voorstellen gedaan en verslagen uitgebragt, waarna de zitting ten half acht ure wordt opgeheven, en verdaagd tot den volgenden morgen ten tien ure.

De Koning van zijnen kant heeft bij proclamatie de burgerwacht ontbonden, als die de door hem wegens hare handelingen onwettig verklaarde Nationale Vergadering in hare bescherming had genomen, en wijders in een andere proclamatie beweerd, hoe dreigende regeringloosheid hem had genoodzaakt tot verlegging der Vergadering naar Brandenburg, tot aanzienlijke versterking der krijgsmagt binnen Berlijn en tot ontbinding der Burgerwacht aldaar, betuigende dat hij tot die stappen niet dan in het belang van het land, ter handhaving van orde wet heeft besloten, verzekerende dat hij geen het minste doel heeft om de constitutionnele vrijheden te verkorten.

— Heden is te Keulen eene talrijke volksvergadering gehouden uit alle omliggende plaatsen, waarop besloten is een dankadres te zenden aan de Nationale Vergadering te Berlijn voor haar gehouden gedrag, en den Stedelijken Raad te verzoeken, aan dat adres zijne goedkeuring te hechten.

OOSTENRIJK.

WEENEN, 8 November.

De Keizer is voornemens zijne residentie naar Praag te verplaatsen en aldaar voorloopig 2 jaren te blijven. Tot dit doel worden aldaar reeds vertrekken in gereedheid gebragt. Behalve Weenen zijn nu ook Grätz, Brunn, Lemberg en Inspruck in staat van beleg verklaard en men spreekt ook nog van andere steden, welke dit lot zouden ondergaan.

De teregtstellingen duren te dezer stede voort. De bekende demokraat en vervaardiger van plakkaten Ullmayer is vóór eenige dagen opgehangen; een gelijk lot zal ook den dichter Kaiser treffen; de overste Brunn is doodgeschoten.

— Gisteren ochtend vroeg werden de Frankforter afgevaardigden, Fröbel en Blum, uit hun hotel gehaald en naar het hoofdkwartier te Schönbrunn gebragt. Eergisteren werden zendelingen van Kossuth en ook de redacteur van de *Straatcourant* in hechtenis genomen. De bevelhebber van het Akademisch legioen, Aigney, heeft aan een zelfmoord de voorkeur gegeven. De moordenaar van Latour, een slotenmaker, en de nationale gardes Padowani en Perin zijn in hechtenis genomen. In het Odeon moeten vele studenten het leven verloren hebben. De poort van de burg is als een zeef doorboord. In het Schwarzenburgsche paleis heeft een bom al het Chinesche porselein van de Prinses vernield.

CORRESPONDENTIE.

Heden namiddag vonden wij in de brievenbus een stuk ter plaatsing. Het zou, van wege de uitgebreidheid toch heden te laat geweest zijn, om nog in dit nommer te worden geplaatst, doch bovendien was het nameloos. De uitgever herinnert dat hij nooit namelooze stukken plaatst, doch is bereid als de S. zich bij hem wil bekend maken, het stuk in het volgend nommer op te nemen.

Geëerde Stadgenooten!

De inrigting ter verpleging van Cholera-Lijders is hoofdzakelijk bestemd voor die genen, welke in hunne woningen niet kunnen behandeld worden bij gebrek aan de noodige dekking; hoezeer deze nu in het Hospitaal van alles worden voorzien, zoo blijft evenwel voor hen, welke als hersteld hetzelve verlaten, behoefte aan kleeding enz.

De Sub-Commissie voor de Cholera vermeent daarom met vrijmoedigheid een beroep te mogen doen op uwe bekende liefdadigheid, en bij de herinnering aan de voorregten, welke door de Voorzienigheid nog aan velen uwer worden geschonken, van alles in uwe eigene woningen te midden uwer betrekkingen te kunnen vinden, wat bij het ontstaan van ziekten wordt noodig geacht, zoo zal het wel overbodig zijn U op te wekken tot het afzonderen van eenige kleedingstukken of dekking tot het genoemde einde, zullende de Commissie zich met de ontvangst hiervan gaarne belasten, terwijl de bezorging ook kan geschieden aan de Stadstimmerwerf op het Galgewater.

De Sub-Commissie voor de Cholera,
P. G. VAN HOORN,
A. O. E. Grave VAN LIMBURG STIRUM,
G. H. YSSELSTEYN,
Leyden, 15 *Nov.* 1848. Prof. KRIEGER,
G. PLAAT,
P. M. MESS,
J. MONTAGNE, Iz.
P. E. M. VAN BOMMEL,
JACOBUS HAZENBERG.

Mren REGENTEN DER HUISZITTEN EN DIACONIE-ARMEN alhier achten het zich tot eenen aangenamen pligt, de Ingezetenen bij deze hunnen dank te betuigen voor de zeer milde giften bij de laatstgehoudene Collecte ontvangen; zij hebben hierin het bewijs mogen zien van het vertrouwen dat in hunne administratie wordt gesteld; zullende bij voortduring alle pogingen door hen worden aangewend, die bevorderlijk kunnen zijn aan de belangen der aan hunne zorg toevertrouwde armen.

Mren Regenten voornoemd,
J. v. BENTEN, *President.*
I. HOLTZ, *loco Secretaris.*

VERBETERING.

In ons vorig nommer staat, in het stuk van Q. N., abusivelijk *incomptabiliteit*, in plaats van *incompatibiliteit*, zoo als de zin vorderde.

ADVERTENTIEN.

Getrouwd: C. L. HERMSEN, 2de *Luit. 3de Reg. Dragonders*, en G. A. H. SANDIFORT.

LEYDEN, 10 November 1848.

Heden overleed mijn hartelijk geliefde Echtgenoot J. L. LE FEBURÉ, in den ouderdom van ruim 49 jaren, tot groote droefheid van mij en mijne Kinderen.

LEYDEN, 12 November 1848. M. LE FEBURÉ, Geb. VEILBRIEF.

De Crediteuren te dezer stede van den Heer J. F. H. KLEINE, weleer *Student aan de Leydsche Hoogeschool*, worden door den Ondergeteekende dringend uitgenoodigd bijeen te komen op aanstaanden Vrijdag den 17den dezer, des Voormiddags uiterlijk te 12 ure, in het Koffijhuis: *de Paauw*, alhier.

H. J. HERMANS, *Advocaat.*

De **Bijeenkomst**, welke plaats gehad heeft op den 8sten November ll. in het Hôtel *du Lion d'Or*, zal herhaald worden op Donderdag aanstaande, den 16den dezer, ter zelfder plaats, des Avonds t n half Acht ure.

J. BAKE.

LEES HIER!

Door opheffing en kwiteering der affaire zal tot den 9den Dec. aanstaande voor en beneden den fabrieksprijs verkocht worden: fijne, vergulde en witte Fransche **PORSELEINEN**, alsmede best Engelsch en ordinair **AARDEWERK.** Haarlemmerstraat hoek van de Kuipersteeg, Wijk VI No. 280.

Het voor alle affaires welgelegen, hecht, sterk en weldoortimmerd **HUIS**, voorzien van 13 Behangen zoo Boven- als Beneden-Kamers, ruime Binnenplaats enz., enz., is mede *TE HUUR of TE KOOP uit de Hand.*

P. PAUDLER.

Het Algemeen Kantoor van Administratie te *Amsterdam*, onder directie van STADNITSKI & VAN HEUKELOM c. s., adverteert, dat de **COUPONS** van door hetzelve uitgegevene *CERTIFICATEN* van *Russische Fondsen*, verschenen 1/13 Julij 1848, van Heden af zullen worden betaald ten Kantore van de **Ontvang** en **Betaalkas**, als: van 6 pCt. in Assignatien, groot Rs. 30.—, met *f* 15.28, *Vijftien Guldens Acht en Twintig Cents;* en van 6 pCt. in Zilver groot Rs. 15.—, met *f* 26.74, *Zes en Twintig Guldens Vier en Zeventig Cents.*

De Ondergeteekende heeft, bij deze de eer zijne Stadgenooten te berigten, dat hij zijnen **Winkel** als **BANKETBAKKER en CONFITURIER**, in de Maarsmansteeg om den hoek der Kapelstraat, op heden heeft geopend, en zich zal beijlijtigen door eene allezins prompte bediening het vertrouwen zijner Begunstigers te verdienen.

Leyden, 14 *November* 1848. F. F. WIJNSTROOM.

HOLLANDSCHE IJZEREN SPOORWEG-MAATSCHAPPIJ.

De Ondergeteekende brengt ter kennis van het Publiek, dat door den Raad van Administratie der Hollandsche IJzeren Spoorweg-Maatschappij een **BESTELKANTOOR te *Leyden*** is opgerigt, op de Hoogstraat Wijk VII No. 5, hetwelk dagelijks geopend is van des morgens 8 tot des avonds 10 ure, tot de inontvangstneming van **Goederen**, en wel dezulke die aan de huizen der geadresseerden op de plaatsen van bestemming moeten besteld worden.

Telkens tot een half uur voor den aangekondigden vertrektijd van iederen Trein worden de kleine **Pakjes** en **Goederen** in het **BESTELKANTOOR** aangenomen, om nog met denzelfden trein te worden verzonden.

Bagage van Reizigers en Koopmansgoederen behooren, even als vroeger, aan het Goederen-Kantoor aan het Station te worden bezorgd.

Amsterdam, 11 *November* 1848.

Op last van den Raad van Administratie voornoemd, *De Controleur*, W. E. METHORST.

TE KOOP,

Een HUIS EN ERVE, ingerigt tot **Tapperij**, met Poting en Planting, benevens een stuk grond, groot 23 Roeden en 26 Ellen, geteekend No. 172, genaamd: *de Nieuwe Aanleg* of *Kleine Vink*, onder *Soeterwoude*. Te bevragen bij de Eigenaresse.

VERKOOPING *bij Geregtelijke Uitwinning*,

ter teregtzitting van de Arrondissements-Regtbank te Leyden.

Op Dingsdag den 19den December 1848, des voormiddags ten 11 ure, zal ter voormelde teregtzitting, in eene der vertrekken van het Raadhuis aldaar, worden overgegaan, aan den meestbiedende of hoogstinmijnende, tot openbaren Verkoop en Toewijzing van:

De Helft in den KOORNMOLEN, bevorens *de Fortuin*, thans *het Lam* genaamd, staande en gelegen op de Vestwal der Stad *Leyden*, tegenover de Zandstraat, met de **WOONHUIZINGE** aan de westzijde van denzelven Molen, bij het Kadaster bekend in Sectie A No. 36, als: TUIN, ter grootte van 3 Roeden en 75 Ellen; No. 37, HUIS EN ERF, ter grootte van 2 Roeden en 67 Ellen, en No. 38, de KOORNMOLEN EN ERF, ter grootte van 3 Roeden en 44 Ellen; alsmede Helft in al de vaste en losse Gereedschappen, tot den gemelden Molen behoorende.

Welke Halve Molen c. a., is in beslag genomen ter requisitie van den Heer Mr. J. C. VAN ROSSE, wonende te *Lisse*, voor wien ten deze domicilie is gekozen ten Kantore van den Heer F. BOOY Fz., *Procureur* bij voorzeide Regtbank, aldaar wonende op de Haarlemmerstraat, die in deze voor den Requirant zal occuperen, en ten laste van PIETER DEKKER, *Koornmolenaar*, wonende op voormelden Molen.

F. BOOY Fz., *Procureur.*

Een gedurende 16 jaren lang slecht been door de Holloway's Pillen en Zalf genezen.

Copie van een brief van den Heer FREDERIK WRIGT, *Chimist wonende te Exeter, Sidewell-Street.*

Aan Professor HOLLOWAY. — Mijnheer. Ik heb het genoegen u te melden dat de vraag om uwe Pillen en Zalf zeer toeneemt. Verscheidene merkwaardige genezingen zijn mij ter kennis gekomen, een van welke ik u zal mededeelen: »een oude Heer in deze stad die gedurende 16 jaren een zwerend been had, had reeds honderde £ ten koste gelegd zonder de minste beterschap te ondervinden, is nu geheel en al hersteld door het gebruik uwer Pillen.»

Te bekomen te *Londen*, Strand 244, *Holloway's Etablissement.*

BEURSPRIJS VAN SCHULDBRIEVEN.

MAANDAG, 13 NOVEMBER.

			Laagst Koers.	Hoogst Koers.	Gebleven.
NEDERLAND, Werkelijke Schuld	à 2½	pCt.	44⅝	45	45
Dito Certificaten	» 3	»	53⅛	53⅛	53 7/16
Dito dito	» 4	»	69 1/16	69 1/16	69 1/16
O. I. Leening	» 4	»	68⅛	68¾	68⅜
Amortisatie Syndicaat	» 3½	»	70		
Handel-Maatschappij	» 4½	»			
Haarlemmermeer	» 4½	»			
Aandeelen Rijn-Spoorweg	» 4½	»	75⅛		
Aand. Holl. Spoorweg Maats.					
BELGIE, Certificaten	» 2½	»			
Dito Dito	» 2½	»	36 7/16	36 9/16	36 9/16
Dito. bij ROTHSCHILD	» 2½	»	36⅜	36 11/16	36⅝
SPANJE, Leen. bij Ardoin van 85 £	» 5	»	9⅛		
Dito dito Onbep. Stukken	» 5	»	24⅜		
Dito Binnenl. a 6 m.	» 3	»	17 5/16	17⅜	17⅝
Coupons Ardoins			5¼	5⅜	
PORTUGAL, te Londen	» 3	»	23⅛		
Dito dito	» 4	»	24 3/16	24⅜	24½
RUSLAND, Obl. HOPE 1798 en 1816	» 5	»	98		
Dito dito 1828 en 1829	» 5	»	97⅞	98	
Cert. bij dito 1831 en 1833	» 5	»	88⅛		
Dito bij HOPE	» 4	»	77¾		
Dito bij STIEGLITZ & Co.	» 4	»	76⅞	77	
Certificaten te Hamburg	» 5	»			
Inschrijving in Assign.	» 6	»			
Certificaten van Dito	» 6	»			
POLEN, Certificaten	» 4	»			
Dito Aandeelen met Loting	fl. 300	*f*			
Dito dito	» 500	»	119		
PRUISSEN, Loten van 50 R.	» »	»			
OOSTENRIJK, Oblig. Weener Bank	» 5	pCt.	79		
Idem	» 4	»	63		
Oblig. Metalliek	» 5	»	66⅛	66⅜	
Idem	» 2½	»	33⅞	34 1/16	
Aandeelen 28 Mei 1834	*f* 500	*f*			
Idem 1 April 1839	*f* 250	*f*			
NAPELS, Certif. bij Lam. en Bouw.	à 5	pCt.			
BRAZILIE	» 5	»	75⅛		
MEXICO	» 5	»	19⅞	20	20
AMERIKA	» 6	»			
Dito Bankactiën					
GRIEKENLAND	» 5	»			
VENEZUELA	» 2½	»			

Koers van het Geld: Prolong. 2½ pCt. Beleening 2½ pCt. Wissel-Disconto 3 pCt.

Te Leyden ter Boekdrukkerij van J. G. LA LAU.